

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/55/2013
Identifikačné číslo spisu:	5411010024
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Toman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5411010024.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20. novembra 2013 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci proti obvinenému Ing. V. W. a spol., pre trestný čin porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 9 k § 255 ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, o dovolaní ministra spravodlivosti SR proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 18. októbra 2012, sp. zn. 3 To 93/2012, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. januára 2013, sp. zn. 3 To 93/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti SR sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 6. februára 2012, č. k. 9 T 8/2011-1151, boli obvinení Ing. V. W. a Ing. V. Z. uznaní vinnými zo spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“) v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že:

ako členovia predstavenstva spoločnosti V., a.s., IČO: XX XXX XXX v Dolnom Kubíne v rozpore s ustanovením § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka v znení platnom do 31.12.2001:

- dňa 21.03.2001 uzatvorili so spoločnosťou DRUHÁ STROJÁRENSKÁ a.s., IČO: 36 305 154 zmluvu o kúpe cenných papierov, na základe ktorej spoločnosť V., a.s. kúpila akcie spoločnosti OFZ Trading, a.s., IČO: 35 756 560, za ktoré sa zaviazala uhradiť spoločnosti DRUHÁ STROJÁRENSKÁ a.s. kúpnu cenu vo výške 200 000 000,- Sk (6 638 783,77 €)

- následne dňa 09.04.2001 uzatvorili so spoločnosťou OFZ Trading, a.s. zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej spoločnosť V., a.s. získala pohľadávky voči spoločnosti DRUHÁ STROJÁRENSKÁ a.s. v nominálnej hodnote 200 000 000,- Sk (6 638 783,77 €), za ktoré sa zaviazala zaplatiť spoločnosti OFZ Trading, a.s. odplatu vo výške 200 000 000,- Sk (6 638 783,77 €), ktorú však doteraz neuhradila, pričom takto získané pohľadávky následne dňa 30.04.2001 použili na započítanie oproti pohľadávke spoločnosti DRUHÁ STROJÁRENSKÁ a.s. voči spoločnosti V., a.s. na zaplatenie kúpnej ceny za akcie spoločnosti OFZ Trading, a.s.

- dňa 17.04.2001 uzatvorili zmluvu o kúpe cenných papierov, na základe ktorej spoločnosť V., a.s. predala spoločnosti DS REAL, a.s., IČO: 36 235 784 akcie OFZ Trading, a.s. za kúpnu cenu vo výške 60 000 000,- Sk (1 991 635,13 €), a tak po vykonaní vyššie uvedených transakcií vzrástli záväzky spoločnosti V., a.s. z dôvodu predaja akcií OFZ Trading, a.s. so stratou a z dôvodu neuhradenia odplaty za postúpené pohľadávky vo výške 200 000 000,- Sk (6 638 783,77 €) spoločnosti OFZ Trading, a.s., pričom obžalovaní poznali ekonomický stav spoločnosti V., a.s. a vopred vedeli, že ten neumožňuje riadne a včas uhradiť vyššie uvedené zmluvne prijaté záväzky a spoločnosť V., a.s. sa dostane do predĺženia, čím spôsobili škodu na majetku spoločnosti V., a.s. vo výške 140 000 000,- Sk (4 647 148,64 €).

Okresný súd uložil každému z obvinených podľa § 255 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd každého z obvinených zaradil do prvej nápravnovýchovej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. súd každému z obvinených uložil trest zákazu činnosti spočívajúcej vo vykonávaní podnikateľskej činnosti, vrátane výkonu funkcie v riadiacich a kontrolných orgánoch právnických osôb na 7 (sedem) rokov.

Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podali obaja obvinení, prokurátor a poškodený - V., a.s. prostredníctvom splnomocnenca odvolanie. Krajský súd v Žiline na podklade odvolaní podaných obvinenými a prokurátorom preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obvineného Ing. V. Z. je čiastočne dôvodené, odvolania prokurátora a obvineného Ing. V. W. sú taktiež dôvodné, ale z iných dôvodov. Odvolanie poškodenej strany považoval súd za podané neoprávnenou osobou, nakoľko oprávneným subjektom na uplatňovanie nároku na náhradu škody je správca konkurznej podstaty.

Odvolací súd považoval za správne kvalifikovanie skutku ako trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku a nie trestného činu podvodného úpadku, ako bol skutok kvalifikovaný v obžalobe. Krajský súd sa vzhľadom na odstup času, ktorý uplynul od spáchania skutku, zároveň zaoberal otázkou premlčania trestného stíhania obvinených a zistil, že od spáchania skutku uplynula v apríli 2006 5-ročná premlčacia doba.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesením zo dňa 6. februára 2012 v spojení s opravným uznesením zo dňa 30. januára 2013 podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol odvolanie poškodenej strany, ako podané neoprávnenou osobou, podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 281 ods. 1 Tr. por. z dôvodov § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. trestné stíhanie obvinených z dôvodu premlčania zastavil.

Proti tomuto uzneseniu podal minister spravodlivosti na podnet splnomocnenkyne poškodenej strany - V., a.s. Dolný Kubín v neprospech obvinených dovolanie, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por., teda s odôvodnením, že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

V odôvodnení dovolania dovolateľ uviedol, že oba súdy konali v rozpore so zákonom, ak považovali nárok poškodenej strany na náhradu škody za uplatnený neoprávnenou osobou, pretože nárok mohol uplatniť len správca konkurznej podstaty.

Konkurz na majetok spoločnosti V., a.s. bol vyhlásený dňa 20. novembra 2002. V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) sa vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka tomuto odoberá oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, avšak nie s účinkom, že by jeho právne úkony vo vzťahu k majetku boli absolútne neplatné, len sú

právne neúčinné vo vzťahu ku konkurzným veriteľom. V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 5 ZKV dlžník vyhlásením konkurzu nestráca práva uplatňovať vo vzťahu k dlžníkom pohľadávky, ktoré mal voči nim pred vyhlásením konkurzu. Naopak pasívne konania počas trvania účinkov vyhlásenia konkurzu pokračovať nemôžu.

Dovolateľ vyjadril názor, že ak správca konkurznej podstaty neuplatní v trestnom konaní práva poškodeného, hoci ten ho na prevzatie aktívneho sporu vyzval, treba v konaní pokračovať s úpadcom.

Vzhľadom na uvedené dovolateľ najvyššiemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 316 ods. 1 Tr. por. v prospech obvinených Ing. V. W. a Ing. V. Z., napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad, krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokovala a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu obvinený Ing. W., ktorý považoval dovolanie za neopodstatnené a zjavne nedôvodné, a preto ho navrhol odmietnuť.

K dovolaniu sa prostredníctvom svojej obhajkyne vyjadril aj obvinený Ing. Z., ktorý sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že nárok na náhradu škody v adhéznom konaní nebol uplatnený oprávneným subjektom, nakoľko tak po vyhlásení konkurzu môže urobiť len správca konkurznej podstaty. Podľa obvineného je extenzívny výklad ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ ZKV neprípustný. Uvedené ustanovenie nepripúšťa viacero možných interpretácií, ani nie je v rozpore s účelom ustanovení ZKV upravujúcich obmedzenie oprávnení štatutárnych orgánov konať v mene úpadcu v prospech správcu.

Obvinený ďalej poukázal na skutočnosť, že nárok poškodenej strany na náhradu škody, ktorý bol uplatnený dňa 8. septembra 2009, je premlčaný a nespĺňa podmienky upravené v ustanovení § 46 ods. 3 Tr. por. Nakoľko poškodenou stranou je spoločnosť, v mene ktorej obvinení konali, o spôsobenej škode by poškodená strana získala vedomosť v deň spáchania skutkov, t. j. v období od 21. marca 2001 do 17. apríla 2001. V zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka sa nárok na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Premlčacia doba teda uplynula v roku 2004. Zároveň náhrada prípadnej škody nesúvisí s trestným činom, preto nemôže byť v adhéznom konaní priznaná. Zaviazat obvineného k náhrade škody je možné len pri odsudzujúcom rozsudku.

Obvinený taktiež namietol oneskorenie podania dovolania, jeho neprípustnosť, ako aj neurčitosť jeho petitu, keďže nie je zrejmé, zrušenia ktorej časti napádaného rozhodnutia sa dovolateľ domáha.

Vzhľadom na uvedené dovolaciemu súdu navrhol dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 382 písm. a/ Tr. por. v spojení s § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky nie je dôvodné.

Najvyšší súd, ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Žiline v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline, ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané ministrom spravodlivosti, ktorý je osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 1. Dovolanie bolo podané na Okresnom súde Dolný Kubín, t.j. v mieste uvedenom v ustanovení § 370 Tr. por. Dovolanie bolo podané v zákonnej 6-

mesačnej lehote, ktorá ministrovi plyní od najneskôr vykonaného doručenia (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Dovolateľ poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. teda, že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zoberal na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV vyhlásenie konkurzu má ten účinok, že oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty, prechádzajú na správcu. Právne úkony úpadcu týkajúce sa tohto majetku sú voči konkurzným veriteľom neúčinné. Osoba, ktorá uzavrela s úpadcom zmluvu, môže od nej odstúpiť, ibaže v čase jej uzavretia vedela o vyhlásení konkurzu.

V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ prvá veta ZKV súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, alebo konania o nárokoch, ktoré majú byť uspokojené z tohto majetku, možno začať na návrh správcu alebo podaním návrhu proti správcovi.

V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. d/ ZKV súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu, sa prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do podstaty alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené.

Podľa § 14 ods. 5 ZKV v konaniach prerušených podľa odseku 1 písm. d/ s výnimkou konaní o pohľadávkach, ktoré treba prihlásiť v konkurze (§ 20), sa však pokračuje na návrh správcu, úpadcovho odporcu alebo nerozlučného účastníka konania. Správca sa stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Úpadca môže tento návrh podať, len ak tak neurobí správca v lehote určenej súdom, pričom v tomto prípade úpadca zostáva účastníkom konania. Neprerušuje sa však konanie o výživnom maloletých detí, trestné konanie a colné konanie. Procesné úkony uskutočnené v čase od vyhlásenia konkurzu do vydania rozhodnutia o prerušení konania podľa odseku 1 písm. d/ sú neúčinné.

Z ustanovení citovaného zákona o konkurze a vyrovnaní vyplýva, že vyvesením uznesenia o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka na úradnej tabuli súdu nastávajú účinky vyhlásenia konkurzu a úpadca stráca dispozičné oprávnenie k majetku patriacemu do konkurznej podstaty, pričom nie je oprávnený uskutočňovať právne úkony, uzatvárať zmluvy, scudzovať majetok atď. Úpadcovi zostávajú vlastnícke práva, avšak sú stratou dispozičného práva obmedzené. Dispozičné oprávnenia prechádzajú na správcu konkurznej podstaty. Čiastočnú výnimku z tohto pravidla predstavuje ustanovenie § 14 ods. 5 ZKV, ktoré umožňuje úpadcovi ostať účastníkom konania v súdnych a iných konaniach (napr. v správnom konaní), ktoré boli z dôvodu vyhlásenia konkurzu prerušené. Predpokladom naplnenia oprávnenia je splnenie dvoch podmienok. V prvom rade muselo pred vyhlásením konkurzu prebiehať konanie týkajúce sa majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Druhou podmienkou je, že správca nepodal v súdom určenej lehote návrh na pokračovanie v tomto konaní, a preto návrh následne podal sám úpadca.

V danom prípade bol na majetok poškodenej spoločnosti V., a.s. uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. júna 2001, č. k. 46-24K 395/00-168, vyhlásený konkurz, ktorý bol pre formálne nedostatky zrušený. Druhý konkurz bol na majetok spoločnosti vyhlásený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 20. novembra 2002, č. k. 46-24K 395/00-316. Pred vyhlásením konkurzu neprebiehala voči obvineným žiadne konanie týkajúce sa náhrady škody, preto nemohli nastať účinky upravené v ustanovení § 14 ods. 1 písm. d/ ZKV a ani úpadca nemohol ostať účastníkom konania v zmysle ustanovenia § 14 ods. 5 ZKV.

Uznesením Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Stred zo dňa 26. mája 2009 vzniesol vyšetrovateľ Policajného zboru voči Ing. V. W. a Ing. V. Z. obvinenie.

Nakoľko v tom čase prebiehal na poškodenú spoločnosť konkurz, návrh na náhradu škody mohol v rámci adhézneho konania podať len správca konkurznej podstaty v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ ZKV.

Krajský súd rozhodol správne, keď odvolanie poškodeného podľa § 316 Tr. por. zamietol ako podané neoprávnenou osobou.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. teda nie je daný.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok dovolateľa nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti SR na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.